

Bruxelles, 22. travnja 2026.
(OR. en)

8452/26

ENER 193

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	22. travnja 2026.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	C(2026) 2676 final
Predmet:	PREPORUKA KOMISIJE od 22.4.2026. o uklanjanju prepreka razvoju ugovora o kupnji električne energije i drugih ugovora o kupnji energije

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument C(2026) 2676 final.

Priloženo: C(2026) 2676 final

Bruxelles, 22.4.2026.
C(2026) 2676 final

PREPORUKA KOMISIJE

od 22.4.2026.

**o uklanjanju prepreka razvoju ugovora o kupnji električne energije i drugih ugovora o
kupnji energije**

{SWD(2026) 118 final}

PREPORUKA KOMISIJE

od 22.4.2026.

o uklanjanju prepreka razvoju ugovora o kupnji električne energije i drugih ugovora o kupnji energije

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 292.,

budući da:

- (1) Energija iz obnovljivih izvora važna je za opskrbu kućanstava, poduzeća i industrije čistom, priuštivom i sigurnom električnom energijom u svim sektorima gospodarstva i za postizanje ciljeva Unije u pogledu dekarbonizacije.
- (2) Brže uvođenje postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora važno je za postizanje cilja Unije da se do 2030. najmanje 42,5 % energije dobiva iz obnovljivih izvora, kako je utvrđeno u članku 3. Direktive (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća¹. Također je potrebno doprinijeti postizanju cilja Unije da se do 2030. emisije stakleničkih plinova smanje za najmanje 55 % u skladu s Uredbom (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća².
- (3) Komisija je u svibnju 2022. donijela Preporuku (EU) 2022/822³. Ta se preporuka odnosi na uklanjanje regulatornih prepreka ugovorima o kupnji električne energije iz obnovljivih izvora. Temeljila se na članku 15. stavku 8. Direktive (EU) 2018/2001, kojim se države članice obvezuju na uklanjanje svih neopravdanih prepreka ugovorima o kupnji energije iz obnovljivih izvora i izvješćivanje o napretku u svojim integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planovima. Istim su člankom uvedene nove odredbe o ugovorima o kupnji električne energije.
- (4) U članku 2. točki 77. Uredbe (EU) 2019/943 Europskog parlamenta i Vijeća⁴ „ugovor o kupnji električne energije” ili „PPA” definiran je kao „ugovor na temelju kojeg fizička ili pravna osoba pristaje kupiti električnu energiju od proizvođača električne energije na tržišnoj osnovi”. Iako su ugovori o kupnji električne energije općenito povezani s proizvodnjom iz novih postrojenja, tom su definicijom obuhvaćeni i ugovori koji se temelje na postojećoj proizvodnji, pod uvjetom da su dogovoreni na tržišnoj osnovi. U članku 2. drugom stavku točki 14.q Direktive (EU) 2018/2001 „ugovor o kupnji energije iz obnovljivih izvora” definiran je kao „ugovor na temelju

¹ Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (SL L 328, 21.12.2018., str. 82., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj>).

² Uredba (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 („Europski zakon o klimi”) (SL L 243, 9.7.2021., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj>).

³ Preporuka Komisije (EU) 2022/822 od 18. svibnja 2022. o ubrzavanju postupaka izdavanja dozvola za projekte u području energije iz obnovljivih izvora i pojednostavnjenju sklapanja ugovora o kupnji energije (SL L 146, 25.5.2022., str. 132., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2022/822/oj>).

⁴ Uredba (EU) 2019/943 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o unutarnjem tržištu električne energije (SL L 158, 14.6.2019., str. 54., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/943/oj>).

kojeg je pravna ili fizička osoba pristala kupiti energiju iz obnovljivih izvora izravno od proizvođača, i koji obuhvaća, među ostalim, ugovore o kupnji električne energije iz obnovljivih izvora i ugovore o kupnji energije iz obnovljivih izvora za grijanje i hlađenje”. Stoga ta druga definicija obuhvaća i ugovore o kupnji vodika proizvedenog iz obnovljivih izvora⁵, ugovore o kupnji energije iz obnovljivih izvora za grijanje i hlađenje i ugovore o kupnji biometana.

- (5) U skladu s člankom 15. stavkom 8. Direktive (EU) 2018/2001 nakon procjena koje provedu države članice Komisija analizira prepreke ugovorima o kupnji energije iz obnovljivih izvora, uključujući ugovore o kupnji električne energije iz obnovljivih izvora, pri čemu posebnu pozornost treba posvetiti preprekama prekograničnim ugovorima o kupnji energije iz obnovljivih izvora, i izdati smjernice o uklanjanju tih prepreka. Konkretno, Komisija može poduprijeti države članice u utvrđivanju potencijala ugovora o kupnji energije iz obnovljivih izvora na njihovim tržištima za postizanje njihova doprinosa ciljevima Unije u pogledu energije iz obnovljivih izvora. U skladu s člankom 19.a stavkom 10. Uredbe (EU) 2019/943 Komisija procjenjuje ima li i dalje prepreka ugovorima o kupnji električne energije i vlada li dostatna transparentnost na tržištima ugovora o kupnji električne energije. U tom se članku također navodi da Komisija ima pravo sastaviti smjernice za uklanjanje prepreka, uključujući nerazmjerne postupke ili naknade.
- (6) Člankom 19.b Uredbe (EU) 2019/943 Agenciji Europske unije za suradnju energetske regulatora („ACER”) povjerena je zadaća provođenja godišnje procjene tržišta ugovora o kupnji električne energije na razini Unije i država članica. Kako bi ispunio tu obvezu, ACER je u studenom 2025. objavio prvi skup posebnih izvješća za pojedine zemlje i jedan sažetak za Uniju⁶. Oni su bili priloženi izvješću o praćenju veleprodajnog tržišta⁷, koje uključuje i odjeljak o ulozi dugoročnih tržišta, uključujući ugovore o kupnji električne energije. U članku 19.b Uredbe (EU) 2019/943 od ACER-a se tražilo i da procijeni potrebu za dodatnim dobrovoljnim predlošcima za ugovore o kupnji električne energije. Nakon te procjene ACER je u listopadu 2024. zaključio da su postojeći predlošci, koje su izradila industrijska udruženja i nacionalna tijela, dostatni za trenutačne potrebe tržišta i da bi uklanjanje glavnih tržišnih prepreka, kao što su uska grla u razvoju projekata, imalo veći učinak na tržište ugovora o kupnji električne energije⁸.
- (7) U članku 18.a Direktive (EU) 2019/944 Europskog parlamenta i Vijeća⁹ uređuje se upravljanje rizicima opskrbljivača električnom energijom. S tim okvirom upotreba ugovora o kupnji električne energije dio je dijela strategija opskrbljivača za zaštitu od rizika, zajedno s drugim instrumentima, kao što su terminski ugovori. Ako su tržišta ugovora o kupnji električne energije dovoljno razvijena, tom se odredbom državama članicama omogućuje da od maloprodajnih opskrbljivača zahtijevaju upotrebu ugovora o kupnji električne energije iz obnovljivih izvora, čime bi se mogli stvoriti

⁵ U tom se kontekstu „vodik” odnosi i na derivate vodika, kao što je amonijak.

⁶ ACER –Izvješća za pojedine zemlje o ugovorima o kupnji električne energije, Izvješće o praćenju za 2025.

⁷ ACER – Napredak integracije veleprodajnog tržišta električne energije u EU-u – Izvješće o praćenju za 2025.

⁸ ACER – ACER-ova procjena potrebe za dobrovoljnim predlošcima ugovora o kupnji električne energije, 2024.

⁹ Direktiva (EU) 2019/944 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i izmjeni Direktive 2012/27/EU (SL L 158, 14.6.2019., str. 125., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/944/oj>).

poticaji na strani potražnje za tržište ugovora o kupnji električne energije na nacionalnoj razini.

- (8) Dugoročni instrumenti važni su za promicanje ulaganja u čistu energiju u području električne energije i drugih nositelja energije. Najčešći dugoročni instrumenti u sektoru električne energije uključuju proizvode na terminskom tržištu¹⁰, tržišta ugovora o kupnji električne energije i, za javnu potporu u obliku neposrednog programa zaštite cijena, dvosmjerne ugovore za kompenzaciju razlike¹¹. Na terminskim tržištima aktualna je praksa da se nudi ograničena potpora dugoročnim ulaganjima u energiju iz obnovljivih izvora ili nuklearnu energiju, što je prikladnije za zadovoljavanje kratkoročnih (mjesec unaprijed) ili srednjoročnih potreba¹². Instrumenti s duljim dospeljem, kao što su ugovori o kupnji električne energije i dvosmjerni ugovori za kompenzaciju razlike, postaju glavni mehanizmi za potporu uvođenju energije iz obnovljivih izvora i nuklearne energije, čime se osigurava stabilnost cijena i poboljšava financijska održivost novih projekata. Ugovori o kupnji električne energije i dvosmjerni ugovori za kompenzaciju razlike mogu poduprijeti dodatna ulaganja u postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora i nuklearna postrojenja te potrošačima donijeti koristi od čiste i niskouglične energije¹³. Stoga bi države članice trebale planirati i provoditi programe potpore za proizvodnju energije tako da dopunjuju i omogućuju sklapanje ugovora o kupnji električne energije.
- (9) Ugovori o kupnji električne energije mogu imati različite ugovorne oblike, što za uključene strane podrazumijeva različitu raspodjelu rizika. Fizički ugovori o kupnji električne energije uključuju fizičku isporuku električne energije uz pripadajuće obveze uravnoteženja i planiranja. Otkupljivača izlažu količinskom riziku i riziku neravnoteže. Financijski ugovori o kupnji električne energije funkcioniraju kao ugovori koji se financijski namiruju po referentnoj tržišnoj cijeni, pri čemu se dogovori o fizičkoj opskrbi i upravljanje neravnotežom zasebno razmatraju. Ugovori o kupnji električne energije mogu se razlikovati i prema profilu isporuke. Ugovorima o kupnji električne energije s plaćanjem prema proizvodnji količinski rizik prenosi se na otkupljivača, koji je izložen riziku proizvodnje i profilnom riziku, koji može biti znatan u kontekstu postrojenja za proizvodnju iz promjenjivih obnovljivih izvora energije¹⁴. Ugovori o kupnji električne energije s baznim opterećenjem ili prilagođeni ugovori o kupnji energije pružaju profil kontinuirane opskrbe, čime se profil i rizici

¹⁰ Za potrebe ove Preporuke „terminska tržišta” odnose se na proizvode s isporukom dva dana unaprijed u odnosu na stvarnu potrošnju i proizvodnju električne energije i uključuju proizvode kojima se trguje na burzi kao što su budućnosnice.

¹¹ U članku 19.d Uredbe (EU) 2019/943 propisuje se upotreba dvosmjernog ugovora za kompenzaciju razlike kad države članice pružaju programe potpore za razvoj određenih tehnologija.

¹² ACER – Napredak integracije veleprodajnog tržišta električne energije u EU-u – Izvješće o praćenju za 2025.

¹³ Vidjeti ACER – Napredak integracije veleprodajnog tržišta električne energije u EU-u – Izvješće o praćenju za 2025., uvodnu izjavu 45. Uredbe (EU) 2024/1747 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o izmjeni uredaba (EU) 2019/942 i (EU) 2019/943 u pogledu poboljšanja modela tržišta električne energije u Uniji (SL L, 2024/1747, 26.6.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1747/oj>) i Smjernice Komisije za oblikovanje dvosmjernih ugovora za kompenzaciju razlike (SL C, C/2025/6701, 19.12.2025., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/6701/oj>).

¹⁴ Bilo je uobičajeno da je većina ugovora o kupnji električne energije s plaćanjem prema proizvodnji. Međutim, sve veća kanibalizacija cijena (kad prihodi i vrijednost određene energetske tehnologije opadaju zbog povećanog prodora te tehnologije) postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora i sve češća pojava negativnih cjenovnih sati utječu na profitabilnost ugovora za razvojne inženjere i otkupljivače te stoga utječu na primjenu te vrste modela.

uravnoteženja prenose na proizvođača ili posrednika. Osim toga, korporativni ugovori o kupnji električne energije sklopljeni između proizvođača električne energije i sudionika na tržištu koji nisu krajnji potrošači (kao što su opskrbljivači ili trgovci) obično su usmjereni na zaštitu od cjenovnog rizika i podupiranje ciljeva dekarbonizacije. Međutim, mogu uključivati dodatne kreditne, osnovne i regulatorne rizike u usporedbi s ugovorima o kupnji električne energije sklopljenima s ovlaštenim dobavljačima. Odabir strukture ugovora o kupnji električne energije stoga određuje raspodjelu rizika cijene, količine, profila, ravnoteže i kreditnog rizika između ugovornih stranaka. Te odluke utječu na isplativost ulaganja u čistu energiju.

- (10) Prekogраниčni ugovor o kupnji električne energije bilateralni je ugovor na temelju kojeg otkupljivač kupuje električnu energiju od proizvođača koji se nalazi u drugoj zemlji¹⁵. Prekogраниčni ugovori o kupnji električne energije složeniji su od domaćih ugovora o kupnji električne energije zbog rizika uzrokovanih prekograničnim razlikama u cijenama između zona trgovanja i tokovima interkonekcijskih vodova. Ugovorne stranke mogu ublažiti te rizike zaštitom terminskih tržišta električne energije ili stjecanjem dugoročnih prava prijenosa.
- (11) Cilj je ugovornih stranaka Energetske zajednice dekarbonizacija elektroenergetskih sustava i integracija s unutarnjim tržištem električne energije Unije, što dovodi do mogućeg povezivanja tržišta. Stoga prekogranični ugovori o kupnji električne energije između tržišnih operatera među ugovornim strankama Energetske zajednice i u državama članicama Unije mogu poduprijeti postupnu integraciju tržišta i ulaganja u proizvodnju čiste energije, uz istodobno ublažavanje nestabilnosti cijena.
- (12) Količina električne energije koja se svake godine ugovara u Uniji putem novih korporativnih ugovora o kupnji električne energije u razdoblju od 2020. do 2024. povećala se četiri puta, sa 7,4 TWh na 31,4 TWh. Slično tome, broj potpisanih ugovora povećao se sa 60 na 276 od 2020. do 2024. Nakon tog ubrzanog širenja 13 država članica može se smatrati zrelim tržištima ugovora o kupnji električne energije, dok se 7 može klasificirati kao tržišta u nastajanju. U preostalim 7 država članica broj ugovora vrlo je nizak. Iako je u početku proizvodnja energije iz vjetra dominirala tržištem ugovora o kupnji električne energije, do 2024. većina ugovora temeljila se na proizvodnji solarne fotonaponske energije, a više od 10 % bili su hibridni ugovori koji su objedinjavali nekoliko tehnologija, uključujući postrojenja za skladištenje. Sektor informacijskih i komunikacijskih tehnologija glavni je pokretač tržišta ugovora o kupnji električne energije, pri čemu je više od 40 % električne energije dodijeljeno u okviru tih ugovora do 2024., a slijede ga sektor metala i rudarstva, sektor kapitalnih dobara i kemijski sektor¹⁶.
- (13) Postoji ograničen broj javno poznatih bilateralnih ugovora koji se temelje na proizvodnji nuklearne energije, koji se trebaju smatrati ugovorima o kupnji električne energije samo ako odgovaraju definiciji iz članka 2. točke 77. Uredbe (EU) 2019/943. Nedavno su potpisani ugovori između elektroenergetskog poduzeća i velikog potrošača ili konzorcija potrošača o nabavi električne energije iz postojećeg proizvodnog postrojenja. Ugovori o kupnji nuklearne energije mogu doprinijeti financiranju novih postrojenja, primjerice putem modela kooperativnog ulaganja.

¹⁵ Budući da neke države članice imaju nekoliko zona trgovanja, ugovor o kupnji električne energije između otkupljivača i proizvođača koji se nalaze u različitim zonama trgovanja unutar iste zemlje imao bi mnoga obilježja prekograničnog ugovora o kupnji električne energije.

¹⁶ Podaci poduzeća Grant Thornton, *Capgemini Invent – Understanding the renewable power purchase agreements market 2026*.

- (14) Utvrđene su dvije glavne kategorije prepreka razvoju ugovora o kupnji električne energije, a to su regulatorne i neregulatorne prepreke. Nadalje, tržišna dinamika ponekad ne pogoduje potpisivanju ugovora o kupnji električne energije.
- (15) Kao prvo, regulatorne prepreke uključuju: računovodstvena pravila o tretmanu ugovora o kupnji električne energije; učinak propisa i provedbe okvira jamstava o podrijetlu u državama članicama na politike održivosti korporativnih kupaca; i opće regulatorne prepreke uvođenju energije iz obnovljivih izvora, poput pravila o pristupu mreži ili dugotrajnih postupaka izdavanja dozvola.
- (16) Kao drugo, neregulatorne prepreke rastu na tržištima ugovora o kupnji električne energije uključuju kreditnu sposobnost potencijalnih kupaca; nedostatak znanja i druge poteškoće kod malih i srednjih potrošača u pogledu potpisivanja ugovora o kupnji električne energije s velikim postrojenjima za proizvodnju energije; ograničenu transparentnost tržišta ugovora o kupnji električne energije; nedostatak standardizacije ugovora o kupnji električne energije; i ograničenu primjenu ugovora o kupnji električne energije među javnim naručiteljima.
- (17) Kao treće, način na koji tržišna dinamika utječe na povećanje broja ugovora o kupnji električne energije utječe i na brzinu razvoja ugovora o kupnji električne energije, iako ne predstavlja prepreku. Konkretno, povećanje kanibalizacije cijena energije iz obnovljivih izvora¹⁷ i rast negativnih cijena na tržištima električne energije smanjuju interes razvojnih inženjera i kupaca za tradicionalnim ugovorima o kupnji električne energije s plaćanjem prema proizvodnji i uzrokuju kašnjenja u pregovorima o ugovorima o kupnji električne energije. Slično tome, nedostatak fleksibilnosti elektroenergetskog sustava i potreba za bržom integracijom nefosilnih rješenja za fleksibilnost utječu na dinamiku tržišta ugovora o kupnji električne energije iz obnovljivih izvora i stvaraju poticaje za potpisivanje ugovora o kupnji fleksibilnosti. Na ugovore o kupnji električne energije utječe i nedostatak likvidnosti na određenim terminskim tržištima, a posebno na financijske ugovore o kupnji električne energije, jer terminska tržišta mogu služiti kao referentna cijena, a terminski ugovori često se koriste kao dodatna zaštita od rizika kako bi se smanjili cjenovni rizici za potpisnike ugovora o kupnji električne energije.
- (18) Osim tržišne dinamike, javna potpora čistoj proizvodnji u bilo kojoj državi članici snažno utječe i na potencijalni rast na tom tržištu ugovora o kupnji električne energije. Povećanjem takve javne potpore, obično u obliku dvosmjernih ugovora za kompenzaciju razlike, smanjuje se privlačnost ugovora o kupnji električne energije za prodavatelje jer se ugovorima s državom smanjuju rizik i troškovi financiranja novih projekata.
- (19) Kad je riječ o transparentnosti tržišta ugovora o kupnji električne energije, ACER-u treba prijaviti ugovore o kupnji električne energije iznad određenog praga u skladu s Uredbom (EU) br. 1227/2011 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁸. ACER na temelju tih i drugih izvora podataka provodi godišnju procjenu tržišta ugovora o kupnji električne energije na temelju članka 19.b Uredbe (EU) 2019/943.

¹⁷ Do kanibalizacije dolazi kad se prihodi i vrijednost određene energetske tehnologije smanje zbog povećanog prodora te tehnologije na tržište.

¹⁸ Uredba (EU) br. 1227/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije (SL L 326, 8.12.2011., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1227/oj>).

- (20) Tržišta ugovora o kupnji električne energije i drugih ugovora o kupnji energije zahtijevaju dovoljan broj projekata proizvodnje energije tijekom vremena. Uvođenje novih proizvodnih i skladišnih kapaciteta često je ograničeno zbog nekoliko čimbenika, kao što su pristup mreži ili izdavanje dozvola. To se može riješiti uvođenjem regulatornih mjera i mjera politike za uklanjanje uskih grla koja usporavaju postupke izdavanja dozvola i provedbu novih projekata proizvodnje i skladištenja. Te mjere uključuju digitalizaciju postupaka izdavanja dozvola i osiguravanje da tijela koja izdaju dozvole imaju odgovarajuće osoblje. Pravodobno djelotvorno prenošenje i provedba odredaba o izdavanju dozvola i prostornom planiranju iz Direktive (EU) 2018/2001 važni su za ubrzavanje izdavanja dozvola.
- (21) Promicanje ugovora o kupnji električne energije za nabavu čiste električne energije trebalo bi razmotriti zajedno s mjerama energetske učinkovitosti na strani potražnje i fleksibilnosti kako bi se smanjila potražnja i vršno opterećenje te potaknula fleksibilna potrošnja. Integrirani pristupi u kojima se kombiniraju usluge energetske učinkovitosti, kao što su ugovori o energetskom učinku, s ugovorima o kupnji električne energije doprinose smanjenju izloženosti nestabilnosti cijena, povećanju cjenovne pristupačnosti energije za krajnje potrošače i smanjenju ukupnih troškova sustava i energetske tranzicije. Stoga bi države članice trebale poticati otkupljivače ugovora o kupnji električne energije, posebno javna tijela i velike potrošače energije, da razmotre kombinaciju ugovora o kupnji električne energije i troškovno učinkovitih mjera energetske učinkovitosti i fleksibilnosti.
- (22) U članku 19.a stavku 5. Uredbe (EU) 2019/943 omogućuje se da projekti za koje se podnosi prijava za programe potpore za električnu energiju iz obnovljivih izvora ili imaju koristi od njih mogu rezervirati dio električne energije za prodaju putem tržišnih mehanizama, uključujući ugovor o kupnji električne energije. Dvosmjerni ugovori za kompenzaciju razlike i ugovori o kupnji električne energije trebali bi se kombinirati tako da se ne narušava tržišno natjecanje i da se ugovori o kupnji električne energije prodaju po tržišnim uvjetima¹⁹. Budući da se Uredbom (EU) 2019/943 propisuje upotreba dvosmjernih ugovora za kompenzaciju razlike za neposredne programe zaštite cijena za ulaganja u nove elektrane iz obnovljivih izvora energije i nuklearne energije, ta će vrsta kombinacije vjerojatno postati češća²⁰. Međutim, ako država želi ostvariti druge ciljeve politike, kao što je ciljana potpora određenim industrijama, postoje druge mogućnosti pružanja državne potpore, kao što su one uključene u Okvir za državne potpore za čistu industriju²¹. Uz poticanje energetske tranzicije sredstvima kao što su dvosmjerni ugovori za kompenzaciju razlike, koja se mogu kombinirati s ugovorima o kupnji električne energije, to će dovesti do nižih cijena ugovora o kupnji električne energije od kojih će koristi imati otkupljivači.
- (23) Kad je riječ o kreditnoj sposobnosti kupaca, Uredbom (EU) 2019/943 od država članica traži se da osiguraju da su instrumenti, kao što su programi jamstava po tržišnim cijenama, za smanjenje financijskih rizika povezanih s neispunjavanjem obveza plaćanja otkupljivača uspostavljeni i dostupni kupcima koji se suočavaju s

¹⁹ Smjernice Komisije za oblikovanje dvosmjernih ugovora za kompenzaciju razlike (SL C, C/2025/6701, 19.12.2025., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/6701/oj>).

²⁰ Nakon isteka programa potpore postrojenja mogu potpisati i ugovore o kupnji električne energije. Veća je vjerojatnost da će se to dogoditi ako programi potpore traju kratko u odnosu na životni vijek postrojenja. U tom pogledu, nuklearna postrojenja „koja imaju vrlo dug životni vijek” mogu biti izvor ugovora o kupnji električne energije.

²¹ Komunikacija Komisije „Okvir za mjere državne potpore kojima se podupire plan za čistu industriju (okvir za državne potpore u sklopu plana za čistu industriju)”, C(2025) 7600.

preprekama pri ulasku na tržište ugovora o kupnji električne energije i koji nisu u financijskim poteškoćama. U tom okviru državama članicama dopušteno je oslanjati se na privatne instrumente ili stvarati jamstva koja podupire država. Na razini Unije Europska investicijska banka i Komisija pokrenule su 2025. pilot-program za protujamstvo za dio ugovora o kupnji električne energije koje su potpisala srednja i veća poduzeća, inicijativu kojom se dopunjuju nacionalna jamstva²². Uredbom (EU) 2019/943 od država članica traži se da koordiniraju svoje inicijative, i na razini Unije. Stoga, ako države članice odluče uvesti jamstva koja podupire država, trebale bi osigurati odgovarajuću koordinaciju s instrumentom EIB-a.

- (24) Trgovanje ugovorima o kupnji električne energije na privatnim ili javnim tržišnim platformama doprinosi povećanju standardizacije i transparentnosti na tržištu ugovora o kupnji električne energije. Time se privlači likvidnost, smanjuju transakcijski troškovi i u konačnici smanjuju prepreke ulasku na tržište. Standardizirani ugovori o kupnji električne energije koji se nude na tim platformama također mogu imati koristi od instrumenata, kao što su programi jamstava po tržišnim cijenama²³. S druge strane, potrebni su i prilagođeni ugovori o kupnji električne energije kako bi se određenim potrošačima omogućilo da bolje osiguraju svoju potrošnju energije. Ovisno o sklonosti tržišta, burze električne energije i drugi posrednici mogu razviti nove platforme ili posebne tržišne proizvode za potporu tržištu ugovora o kupnji električne energije. Stoga bi države članice trebale osigurati da ne postoje prepreke razvoju tržišnih platformi za ugovore o kupnji električne energije, da ih sudionici na tržištu koriste dobrovoljno i da postoji pošteno tržišno natjecanje između nacionalnih tržišnih platformi i privatnih alternativa.
- (25) Ugovori o kupnji električne energije s više kupaca mogu doprinijeti uklanjanju nekih prepreka na tržištu ugovora o kupnji električne energije. Agregiranjem potražnje ti ugovori o kupnji električne energije smanjuju fragmentaciju potražnje, omogućuju manjim kupcima pristup takvim ugovorima i ublažavaju rizik druge ugovorne strane. Budući da je agregiranje potražnje složeno i dovodi do visokih transakcijskih troškova, agregatori potražnje mogu imati važnu ulogu u širenju tržišta ugovora o kupnji električne energije s više kupaca. Ti agregatori, uključujući energetske zajednice građana ili zajednice obnovljive energije, koriste standardne uvjete poslovanja za pregovore s proizvođačem električne energije i davanje jasne ponude potencijalnim kupcima. U nekim slučajevima posrednici kao što su industrijski parkovi ili poslovna udruženja pomažu u formiranju skupina kupaca za potpisivanje tih ugovora. Primarni klijenti mogu pridonijeti i povećanju broja ugovora o kupnji električne energije s više kupaca jer su to veći klijenti koji stvaraju dovoljnu potražnju da proizvođač može ponuditi ugovorne uvjete koji se zatim mogu agregirati za manje kupce. Stoga bi države članice trebale osigurati da ne postoje prepreke ugovorima o kupnji električne energije s više kupaca i agregiranju potražnje. Kao i za sve ugovore o zajedničkoj nabavi, sudionici u ugovorima o kupnji električne energije s više kupaca moraju poštovati pravila tržišnog natjecanja²⁴.

²² Zajednički EU-ov ugovor o kupnji električne energije jamči kreditnu omotnicu. Dostupno na: <https://www.eib.org/en/projects/pipelines/all/20250202>

²³ Svako jamstvo koje podupire država mora biti u skladu s pravilima o državnim potporama. Vidjeti Obavijest Komisije o primjeni članaka 87. i 88. Ugovora o EZ-u na državne potpore u obliku jamstava (SL C 155, 20.6.2008., str. 10.).

²⁴ Smjernice o usklađenosti aranžmana za zajedničku nabavu i standardnih uvjeta s pravilima Unije o tržišnom natjecanju nalaze se u odjeljcima 4. i 8. Komunikacije Komisije – Smjernice o primjenjivosti

- (26) Javna tijela na svoju potrošnju energije gledaju dugoročno i mogu iskoristiti vlastitu potražnju za energijom kako bi doprinijela postizanju klimatskih i energetske ciljeva Unije. Ta se energija osigurava putem javne nabave. Energetske potrebe javnih tijela mogu se također zadovoljiti nabavom energije putem ugovora o kupnji električne energije, posebno u kombinaciji s uslugama energetske učinkovitosti kako bi se smanjila potražnja, među ostalim putem ugovora o energetskom učinku. Nadalje, javna tijela koja kupuju energiju putem ugovora o kupnji električne energije mogu djelovati i kao primarni klijenti i privući druge kupce da sudjeluju u ugovorima o kupnji električne energije s više kupaca. Stoga bi javni subjekti trebali promicati agregiranje potražnje preuzimanjem aktivnije uloge na tržištu ugovora o kupnji električne energije. Postupak privlačenja dodatnih kupaca za ugovor o kupnji električne energije trebao bi se provoditi objektivno, transparentno i bez diskriminacije te bi se njime trebala osigurati usklađenost s pravilima o državnim potporama.
- (27) Računovodstvena pravila o tretmanu ugovora o kupnji električne energije razvijaju se. Konkretno, Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (IASB) nedavno je objavio izmjene postojećih računovodstvenih zahtjeva kako bi se pojasnilo kako se trebaju tretirati fizički i financijski ugovori o kupnji električne energije, koje je Unija službeno donijela. Za fizičke ugovore o kupnji električne energije posebno je važno pojasniti primjenu izuzeća za vlastitu uporabu. Međutim, mnogi otkupljivači ugovora o kupnji električne energije umjesto računovodstvenih standarda MSFI primjenjuju nacionalna računovodstvena pravila. Stoga bi države članice trebale uzeti u obzir stajališta dionika aktivnih na tržištu ugovora o kupnji električne energije i revidirati računovodstvena pravila ako su ona prepreka ugovorima o kupnji električne energije.
- (28) Ugovori o kupnji električne energije iz obnovljivih izvora općenito su kombinirani s jamstvima o podrijetlu, kojima se dokazuje da električna energija potječe iz obnovljivih izvora. Jamstva o podrijetlu izdaju tijela za izdavanje, a isporučuju se u većim količinama te ih potrošači električne energije koriste kako bi potvrdili da njihova potrošnja električne energije potječe iz obnovljivih izvora. Međutim, jamstva o podrijetlu imaju nisku preciznost vremenskih podataka, često agregirajući proizvodnju na mjesečnoj ili godišnjoj razini, što znači da nema mnogo korelacije sa stvarnom potrošnjom otkupljivača. Taj nedostatak preciznosti vremenskih podataka u vezi s jamstvom o podrijetlu na sličan način otežava primjenu fleksibilnosti potražnje ili kratkoročnog skladištenja energije povezanog s proizvodnjom energije iz obnovljivih izvora. Isti problem javlja se na geografskoj razini, jer se otkupljivač ugovora o kupnji električne energije može nalaziti u drugoj zoni trgovanja (prekogranični ugovor o kupnji električne energije), potencijalno vrlo daleko od mjesta proizvodnje u usporedbi s mjestom izdavanja jamstva o podrijetlu. Stoga bi države članice trebale osigurati da njihova imenovana nadležna tijela dopuste izdavanje i prijenos jamstava o podrijetlu s preciznošću vremenskih podataka sve do razine vremenske jedinice tržišta električne energije koju osigurava jedinica za skladištenje i koja odražava zonu trgovanja u kojoj se odvijala proizvodnja. Države članice trebale bi osigurati i prekograničnu razmjenu jamstava o podrijetlu kako bi se olakšalo sklapanje prekograničnih ugovora o kupnji električne energije.
- (29) Za razliku od ugovora o kupnji električne energije, drugi ugovori o kupnji energije ne moraju odražavati specifičnosti tržišta električne energije. Ugovori o kupnji vodika, grijanja i hlađenja ili biometana mogu dijeliti mnoge značajke s ugovorima o kupnji

članka 101. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na sporazume o horizontalnoj suradnji (SL C 259, 21.7.2023., str. 1.).

robe koja se može skladištiti, kao što je prirodni plin, uključujući razine čistoće i kvalitete.

- (30) Kako bi se energija potrošena na temelju ugovora o kupnji vodika i biometana iz obnovljivih izvora mogla smatrati dijelom ciljeva iz Direktive (EU) 2018/2001, ugovorima se mora osigurati prijenos povezanih dokaza o održivosti i jamstava o podrijetlu u bazu podataka Unije²⁵.
- (31) Ugovori o kupnji vodika proizvedenog iz obnovljivih izvora mogu potaknuti ulaganja u nove elektrolizatore i u njima treba precizirati način opskrbe (npr. cjevovod ili pomorski prijevoz), usklađenost s regulatornim uvjetima i model formiranja cijena, za koji se indeksi referentnih cijena tek počinju razvijati.
- (32) U ugovorima o kupnji biometana, koji se mogu odnositi na postojeća ili nova proizvodna postrojenja, treba pojasniti način opskrbe (npr. plinovod za prirodni plin ili fizička isporuka) i model određivanja cijena. Kao i ugovori o kupnji električne energije, ugovori o kupnji biometana mogu se integrirati u širi portfelj koji uključuje druge plinove ili biti u obliku financijskog ugovora povezanog s razmjenom jamstava o podrijetlu i dokaza o održivosti u bazi podataka Unije.
- (33) Iako se biometan može transportirati preko granica, tržište za takve ugovore o kupnji i dalje je znatno fragmentirano. Sustavno korištenje potpuno funkcionalne baze podataka Unije za praćenje plinovitih goriva iz obnovljivih izvora doprinijet će povećanju prekogranične trgovine biometanom među državama članicama te poboljšanju transparentnosti i pouzdanosti njegova podrijetla.
- (34) Države članice trebale bi osigurati da oblik njihovih programa potpore ne stvara prepreke prekograničnoj trgovini biometanom, uključujući putem ugovora o kupovini biometana. Ako su na odgovarajući način definirani, programi javne potpore za proizvodnju biometana mogu dopuniti takve sporazume u prekograničnoj trgovini biometanom, posebno ako proizvođačima omogućuju da biometan koji ne prima potporu prodaju potrošačima u drugim državama članicama. Rješavanju tih pitanja može doprinijeti i prelazak s potpore koja se temelji na proizvodnji na potporu na strani potražnje.
- (35) S druge strane, ugovori o kupnji grijanja i hlađenja lokalne su prirode i često zahtijevaju korištenje namjenske infrastrukture kao što su mreže centraliziranog grijanja i hlađenja. Proizvođač topline može isporučiti toplinsku i rashladnu energiju iz obnovljivih izvora na temelju energije iz okoliša, geotermalne ili solarne toplinske energije ili biomase ili isporučiti toplinu iz električnog kotla, industrijske otpadne topline ili hladnoće. To se može isporučiti izravno ili putem dizalice topline i može se kombinirati s toplinskim skladištenjem. Glavni je preduvjet točno mapiranje lokalno dostupnih izvora čiste topline i hladnoće, uključujući, na primjer, nuklearna postrojenja, te njihovo usklađivanje s lokalnom potražnjom na odgovarajućoj razini temperature. Iako je proizvodnja topline, posebno u industriji, obično u vlasništvu korisnika, opskrba energijom i ugovori o isporuci toplinske energije kao usluge sve su češći. U tom modelu proizvođač preuzima financijske i tehničke rizike i rizike učinkovitosti te ugrađuje i upravlja uređajem za grijanje, sve češće u kombinaciji s toplinskim skladištenjem, u prostorima kupca. U slučaju električnih rješenja proizvođač može djelovati kao agregator koji prodaje fleksibilnost na tržištima električne energije i mrežnim uslugama.

²⁵ Članak 31.a Direktive (EU) 2018/2001.

- (36) Ugovori o kupnji grijanja i hlađenja mogu pomoći u ublažavanju glavnog rizika ulaganja u opskrbu toplinom i hladnoćom, tj. nesigurnosti u kontinuitet i kvalitetu izvora topline, te pružiti dugoročnu sigurnost za ulaganja. Kad je riječ o projektima centraliziranog grijanja i hlađenja, posebni programi smanjenja rizika mogu ih korisno poduprijeti. Na tržištu u nastajanju za toplinu iz obnovljivih izvora i otpadnu toplinu²⁶ u industriji važni su i ugovori o kupnji grijanja i hlađenja kako bi se povećala informiranost s pomoću vrsta ugovora i financijskih struktura koje je lako reproducirati. Stoga bi države članice trebale osigurati mapiranje dostupnih izvora čiste topline i hladnoće putem lokalnih planova grijanja i hlađenja i uspostaviti programe smanjenja rizika za otpadnu toplinu i hladnoću te za grijanje i hlađenje iz obnovljivih izvora, posebno za centralizirano grijanje i hlađenje.
- (37) Ovom se Preporukom ne bi trebalo dovoditi u pitanje pravo Unije, posebno u području energetike i tržišnog natjecanja.

DONIJELA JE OVU PREPORUKU:

- (1) Države članice trebale bi utvrditi uvjete za brzo uvođenje postrojenja za proizvodnju i skladištenje energije iz obnovljivih izvora.
- (2) Pri uvođenju politika kojima se promiče primjena ugovora o kupnji električne energije države članice trebale bi poticati ugovorne stranke, posebno javna tijela i velike potrošače energije, da razmotre kombinaciju ugovora o kupnji električne energije i troškovno učinkovitih mjera energetske učinkovitosti i fleksibilnosti na strani potražnje.
- (3) Ako je to potrebno za postizanje europskih ciljeva, države članice trebale bi planirati i provoditi programe potpore za proizvodnju električne energije tako da se njima dopunjuju i omogućuju ugovori o kupnji električne energije i da se njima ne narušava tržišno natjecanje na tržištima električne energije.
- (4) Ako se ulaganja u proizvodnju električne energije podupiru dvosmjernim ugovorima za kompenzaciju razlike ili programima u drukčijem obliku i u kombinaciji s ugovorima o kupnji električne energije, ti bi programi potpore trebali biti osmišljeni tako da se:
 - (a) izbjegne rizik od unakrsnog subvencioniranja otkupljivača ugovora o kupnji električne energije;
 - (b) izbjegne narušavanje tržišta ugovora o kupnji električne energije;
 - (c) smanjuje rizik od smanjenja likvidnosti na drugim tržištima električne energije.

Subjektu kojeg je ovlastila država članica trebalo bi dopustiti da svakom potrošaču, među ostalim preko granica, preproda dio kapaciteta koji podupiru dvosmjerni ugovori za kompenzaciju razlike, putem ugovora o kupnji električne energije koji se dodjeljuju u konkurentnim natjecajnim postupcima, s dospijecom od oko pet godina.

²⁶ U Direktivi (EU) 2018/2001 utvrđuje se okvir za sporazume o grijanju i hlađenju iz obnovljivih izvora te se prepoznaje važnost uporabe otpadne topline i hladnoće za energetske sustav Unije i njegove sinergije s energijom iz obnovljivih izvora. Ova Preporuka obuhvaća ugovore o kupnji topline i hladnoće iz obnovljivih izvora i otpadne topline i hladnoće, koji imaju zajedničke značajke.

- (5) Ako države članice odluče pružati jamstva koja podupire država, trebale bi osigurati odgovarajuću koordinaciju s EIB-ovim instrumentom za protujamstvo za kreditiranje kako bi se poduzećima srednje tržišne kapitalizacije i većim poduzećima pružila potpora u potpisivanju korporativnih ugovora o kupnji električne energije s dobavljačima energije iz obnovljivih izvora.
- (6) Države članice trebale bi osigurati da ne postoje prepreke razvoju tržišnih platformi za ugovore o kupnji električne energije i da ih sudionici na tržištu i dalje mogu dobrovoljno koristiti. Države članice mogu smatrati da se instrumenti kao što su programi jamstava po tržišnim cijenama nude za ugovore o kupnji električne energije kojima se trguje na tržišnim platformama. Ako države članice razvijaju domaće tržišne platforme, trebale bi osigurati pošteno tržišno natjecanje s privatnim alternativama.
- (7) Kako bi se promicao pristup ugovorima o kupnji električne energije među manjim kupcima, države članice trebale bi osigurati da nema prepreka ugovorima o kupnji električne energije s više kupaca, doprinijeti informiranju potencijalnih kupaca i posrednika o postojanju tih ugovora te olakšati njihovo potpisivanje u okviru bilo kojeg jamstva koje podupire država. Trebale bi osigurati da su ispunjeni svi uvjeti kako bi se omogućilo osnivanje i poslovanje poduzeća namijenjenih agregiranju potražnje. Države članice također bi trebale promicati veće kupce koji djeluju kao primarni klijenti, čime bi se manjim kupcima dao pristup ugovorima o kupnji električne energije s više kupaca.
- (8) Javna tijela trebala bi razmotriti nabavu svoje energije putem ugovora o kupnji električne energije i uspostaviti mehanizme kojima se može olakšati takva nabava te integrirati ugovore o kupnji električne energije s uslugama energetske učinkovitosti. Javnim subjektima trebalo bi dopustiti da djeluju kao primarni klijenti, čime bi se objektivno, transparentno i bez diskriminacije manjim kupcima dao pristup ugovorima o kupnji električne energije s više kupaca.
- (9) Države članice trebale bi uzeti u obzir stajališta dionika aktivnih na tržištima ugovora o kupnji električne energije i preispitati postojeća pravila o računovodstvenom tretmanu tih ugovora ako oni predstavljaju prepreku potpisivanju određenih kategorija ugovora o kupnji električne energije.
- (10) Kad je riječ o električnoj energiji, države članice trebale bi osigurati da njihova imenovana nadležna tijela dopuste izdavanje i prijenos jamstava o podrijetlu u skladu s normom CEN 16325:2025 koja ispunjavaju sljedeće kriterije:
 - (a) imaju preciznost vremenskih podataka sve do tržišne vremenske jedinice;
 - (b) odnose se na električnu energiju koju osigurava jedinica za skladištenje;
 - (c) odražavaju zonu trgovanja u kojoj se odvijala proizvodnja;
 - (d) mogu se razmjenjivati preko granica.
- (11) Kako bi se olakšalo praćenje plinova iz obnovljivih izvora koji podliježu ugovoru o kupnji, države članice trebale bi provesti tehničke prilagodbe potrebne za integraciju svojih nacionalnih baza podataka ili nacionalnih registara jamstava o podrijetlu s bazom podataka Unije iz članka 31.a Direktive (EU) 2018/2001. To će tržišnim operaterima omogućiti uključivanje odgovarajućih dokaza održivosti za plinove iz obnovljivih izvora, kao i sva povezana jamstva o podrijetlu koja izdaju imenovana nadležna tijela država članica.

- (12) Države članice trebale bi osigurati da oblici njihovih programa javne potpore ne stvaraju prepreke prekograničnoj trgovini biometanom. Trebale bi osigurati da programi javne potpore za proizvodnju biometana omogućuju proizvođačima da se privremeno povuku iz takvih programa kako bi putem ugovora o kupnji biometana potrošačima u drugim državama članicama prodavali biometan za koji se ne prima potpora. Države članice trebale bi, prema potrebi, razmotriti i prelazak s potpore koja se temelji na proizvodnji na potporu na strani potražnje.
- (13) Države članice trebale bi osigurati izradu lokalnih planova grijanja i hlađenja kako bi se mapirali dostupni izvori čiste topline i hladnoće te uspostaviti programe smanjenja rizika za otpadnu toplinu i hladnoću te za grijanje i hlađenje iz obnovljivih izvora, posebno za centralizirano grijanje i hlađenje.

Sastavljeno u Bruxellesu 22.4.2026.

*Za Komisiju
Dan Jørgensen
Član Komisije*

